

תקן חשבונאות בינלאומי 28

השקעות בחברות כלולות

ובעסקאות משותפות

International Accounting Standard 28

Investments in Associates

and Joint Ventures

גרסה זו כוללת תיקונים הנובעים מתקנים שפורסמו עד 31 במאי 2025 ושמועד תחילתם אינו מאוחר מיום 1 בינואר 2026.

תיקונים שמועד תחילתם לאחר 1 בינואר 2026

תקן חשבונאות בינלאומי 28 והמסמכים הנלווים אליו תוקנו על ידי:

- מכירה או השקעה של נכסים בין משקיע לבין חברה כלולה שלו או עסקה משותפת שלו (תיקונים לתקן דיווח כספי בינלאומי 10 ולתקן חשבונאות בינלאומי 28) (פורסם בספטמבר 2014) כפי שתוקן על ידי מועד תחילה של התיקונים לתקן דיווח כספי בינלאומי 10 ולתקן חשבונאות בינלאומי 28 (פורסם בדצמבר 2015) (מועד התחילה טרם נקבע).
 - תקן דיווח כספי בינלאומי 18 הצגה וגילוי בדוחות כספיים (פורסם באפריל 2024) (מועד תחילה 1 בינואר 2027).
- מועד התחילה של התיקונים האלה הוא לאחר 1 בינואר 2026, ולכן הם לא שולבו במהדורה זו, אלא נכללו בנפרד בכרך ג במסגרת תקנים ותיקונים נוספים.

תוכן העניינים

החל מסעיף

תקן חשבונאות בינלאומי 28
השקעות בחברות כלולות ובעסקאות משותפות

1	מטרת התקן
2	תחולה
3	הגדרות
5	השפעה מהותית
10	שיטת השווי המאזני
16	יישום שיטת השווי המאזני
17	פטורים מיישום שיטת השווי המאזני
20	סיווג כמוחזק למכירה
22	הפסקת השימוש בשיטת השווי המאזני
25	שינויים בזכויות הבעלות
26	נוהלי שיטת השווי המאזני
40	הפסדים מירידת ערך
44	דוחות כספיים נפרדים
45	מועד תחילה והוראות מעבר
46	הפניות לתקן דיווח כספי בינלאומי 9
47	ביטול תקן חשבונאות בינלאומי 28 (2003)
	אישור על ידי הוועדה הבינלאומית של תקן חשבונאות
	בינלאומי 28 שפורסם בדצמבר 2003*
	אישור על ידי הוועדה הבינלאומית של תיקונים לתקן
	חשבונאות בינלאומי 28:
	ישויות השקעה: יישום החריג מאיחוד (תיקונים לתקן דיווח
	כספי בינלאומי 10, לתקן דיווח כספי בינלאומי 12 ולתקן
	חשבונאות בינלאומי 28), שפורסם בדצמבר 2014*
	זכויות לזמן ארוך בחברות כלולות ובעסקאות משותפות שפורסם
	באוקטובר 2017*
	טבלת התאמה*
	בסיס למסקנות*
	דעות מנוגדות*

* לא תורגם לעברית

תקן חשבונאות בינלאומי 28 השקעות בחברות כלולות ובעסקאות משותפות

תקן חשבונאות בינלאומי 28 השקעות בחברות כלולות ובעסקאות משותפות (IAS 28) מפורט בסעיפים 1–47. כל הסעיפים בתקן מחייבים באותה מידה, אך נשמרה תבנית התקן, כפי שהייתה בעת שאומץ על ידי הוועדה לתקני חשבונאות בינלאומיים. יש לקרוא את תקן חשבונאות בינלאומי 28 בהקשר למטרת התקן ולבסיס למסקנות, להקדמה לתקני הדיווח הכספי הבינלאומיים החשבונאיים ולמסגרת המושגית לדיווח כספי. תקן חשבונאות בינלאומי 8 מדיניות חשבונאית, שינויים באומדנים חשבונאיים וטעויות מספק בסיס לבחירה וליישום של מדיניות חשבונאית בהיעדר הנחיות מפורשות.

מטרת התקן

1. מטרת תקן זה היא לקבוע את הטיפול החשבונאי בהשקעות בחברות כלולות, ולפרט את הדרישות ליישום שיטת השווי המאזני באשר לטיפול החשבונאי בהשקעות בחברות כלולות ובעסקאות משותפות.

תחולה

2. תקן זה ייושם על ידי כל הישויות שהן משקיעות בעלות שליטה משותפת בישות מושקעת או השפעה מהותית על ישות מושקעת.

הגדרות

3. המונחים הבאים משמשים בתקן זה במשמעות המפורטת להלן:
חברה כלולה (associate) היא ישות שלמשקיע יש בה השפעה מהותית

דוחות כספיים מאוחדים (consolidated financial statements) הם דוחות כספיים של קבוצה, שבהם הנכסים, ההתחייבויות, ההון, ההכנסות, ההוצאות ותזרימי המזומנים של החברה האם ושל החברות הבנות שלה מוצגים כדוחות כספיים של ישות כלכלית אחת.

שיטת השווי המאזני (equity method) היא שיטה לטיפול חשבונאי, לפיה ההשקעה מוכרת לראשונה לפי העלות ומותאמת לאחר מכן, בגין שינוי, לאחר הרכישה, בחלקו של המשקיע בנכסים נטו של הישות המושקעת. הרווח או הפסד של המשקיע כולל את חלקו של המשקיע ברווח או הפסד של הישות המושקעת והרווח הכולל האחר של המשקיע כולל את חלקו של המשקיע ברווח כולל אחר של הישות המושקעת.

הסדר משותף (joint arrangement) הוא הסדר שבו לשני צדדים או יותר יש שליטה משותפת.

שליטה משותפת (joint control) היא שיתוף חוזי מוסכם של שליטה בהסדר, אשר קיימת רק כאשר החלטות לגבי הפעילויות הרלוונטיות דורשות הסכמה פה אחד של הצדדים שחולקים שליטה.

עסקה משותפת (joint venture) היא הסדר משותף, שבו לצדדים שיש להם שליטה משותפת בהסדר, יש זכויות לנכסים נטו של ההסדר.

שותף בעסקה משותפת (joint venturer) הוא צד לעסקה משותפת שיש לו שליטה משותפת בעסקה המשותפת.

השפעה מהותית (significant influence) היא הכוח להשתתף בהחלטות בדבר המדיניות הפיננסית והתפעולית של הישות המושקעת, אך אינה שליטה או שליטה משותפת באותה המדיניות.

4. המונחים הבאים מוגדרים בסעיף 4 לתקן חשבונאות בינלאומי 27 **דוחות כספיים נפרדים** ובנספח א לתקן דיווח כספי בינלאומי 10 **דוחות כספיים מאוחדים**, ומשמשים בתקן זה במשמעות המפורטת בתקני הדיווח הכספי הבינלאומיים שבהם הם מוגדרים:

- שליטה בישות מושקעת
- קבוצה
- חברה אם
- דוחות כספיים נפרדים
- חברה בת.

השפעה מהותית

5. אם ישות מחזיקה, במישרין או בעקיפין (לדוגמה, באמצעות חברות בנות), 20 אחוז או יותר מכוח ההצבעה בישות מושקעת, ניתן להניח שלישות יש השפעה מהותית, אלא אם כן ניתן להוכיח בעליל שאין זה המקרה. ולהפך, אם הישות מחזיקה, במישרין או בעקיפין (לדוגמה, באמצעות חברות בנות), פחות מ-20 אחוז מכוח ההצבעה בישות מושקעת, ניתן להניח שלישות אין השפעה מהותית, אלא אם כן ניתן להוכיח בעליל השפעה כזאת. החזקה ניכרת או החזקת רוב הבעלות על ידי משקיע אחר אינה מונעת בהכרח מישות להיות בעלת השפעה מהותית.

6. קיום השפעה מהותית בידי ישות מוכח, בדרך כלל, באחת או יותר מהדרכים הבאות:

(א) ייצוג בדירקטוריון או בגוף, הממלא תפקיד מקביל, של הישות המושקעת;

(ב) השתתפות בהליכי קביעת מדיניות, כולל השתתפות בהחלטות לגבי דיבידנדים או חלוקות אחרות;

(ג) עסקאות מהותיות בין הישות לבין הישות המושקעת;

(ד) החלפה של סגל ההנהלה של הישות המושקעת; או

(ה) הספקת מידע טכני חיוני.

7. ייתכן שבבעלות הישות כתבי אופציה למניה (share warrants), אופציות רכש על מניות (share call options), מכשירי חוב או מכשירים הונניים הניתנים להמרה למניות רגילות או מכשירים דומים אחרים, שיש להם פוטנציאל, אם ימומשו או יומרו, להקנות כוח הצבעה נוסף לישות או להקטין כוח הצבעה של צד אחר על המדיניות הפיננסית והתפעולית של ישות אחרת (זכויות הצבעה פוטנציאליות). קיומן של זכויות הצבעה פוטנציאליות, הניתנות למימוש או המרה באופן מיידי, והשפעתן, כולל זכויות הצבעה פוטנציאליות, המוחזקות על ידי ישויות אחרות, מובאות בחשבון כאשר בוחנים אם לישות יש השפעה מהותית. זכויות הצבעה פוטנציאליות אינן ניתנות למימוש או להמרה באופן מיידי כאשר, לדוגמה, הן אינן ניתנות למימוש או להמרה עד למועד עתידי או עד להתרחשות אירוע עתידי.

8. בבחינה אם זכויות הצבעה פוטנציאליות תורמות להשפעה מהותית, הישות בודקת את כל העובדות והנסיבות (כולל התנאים למימוש של זכויות הצבעה פוטנציאליות וכל הסדרים חוזיים אחרים, בין במשולב ובין בפני עצמם), המשפיעים על זכויות הצבעה פוטנציאליות, למעט כוונה של ההנהלה והיכולת הפיננסית לממש או להמיר זכויות פוטנציאליות אלה.

9. ישות מאבדת השפעה מהותית על ישות מושקעת, כאשר היא מאבדת את הכוח להשתתף בהחלטות בדבר המדיניות הפיננסית והתפעולית של הישות המושקעת. איבוד השפעה מהותית יכול להתרחש עם שינוי בשיעורי הבעלות, באופן מוחלט או יחסי, או בלעדיו. איבוד השפעה מהותית יכול להתרחש, לדוגמה, כאשר חברה כלולה עברה לשליטה של ממשלה, בית משפט, מנהלן (administrator) או גוף פיקוח. איבוד השפעה מהותית יכול להתרחש גם כתוצאה מהסדר חוזי.

שיטת השווי המאזני

10. לפי שיטת השווי המאזני, בהכרה לראשונה ההשקעה בחברה כלולה או בעסקה משותפת מוכרת לפי העלות, והערך בספרים מוגדל או מוקטן כדי להכיר בחלקו של המשקיע ברווח או הפסד של הישות המושקעת לאחר מועד הרכישה. חלקו של המשקיע ברווח או הפסד של הישות המושקעת מוכר ברווח או הפסד של המשקיע. חלוקות שהתקבלו מישות מושקעת מקטינות את הערך בספרים של ההשקעה. ייתכן שגם יידרשו תיאומים לערך בספרים בעקבות שינויים בחלקו היחסי של המשקיע בישות המושקעת שמקורם בשינויים ברווח הכולל האחר של הישות המושקעת. שינויים כאלה כוללים שינויים, הנובעים מהערכה מחדש של רכוש קבוע ומהפרשי תרגום. חלקו של המשקיע בשינויים אלה מוכר ברווח הכולל האחר של המשקיע (ראה תקן חשבונאות בינלאומי 1 הצגת דוחות כספיים).
11. ההכרה בהכנסה על בסיס חלוקות שהתקבלו עשויה שלא להיות מידה ראויה להכנסה שהופקה על ידי משקיע מהשקעה בחברה כלולה או בעסקה משותפת, מאחר שייתכן שלחלוקות שהתקבלו יהיה קשר מועט לתוצאות הפעולות של החברה הכלולה או של העסקה המשותפת. מאחר שלמשקיע יש שליטה משותפת בישות המושקעת או השפעה מהותית על הישות המושקעת, למשקיע יש זכויות בתוצאות הפעולות של החברה הכלולה או של העסקה המשותפת, וכתוצאה מכך, בתשואה על השקעתו. המשקיע מטפל בזכויות אלה על ידי הרחבת ההיקף של דוחותיו הכספיים כדי לכלול את חלקו ברווח או הפסד של ישות מושקעת כזו. כתוצאה מכך, יישום שיטת השווי המאזני מספק דיווח בעל ערך אינפורמטיבי רב יותר על הנכסים נטו והרווח או ההפסד של המשקיע.
12. כאשר קיימות זכויות הצבעה פוטנציאליות או נגזרים אחרים שכוללים זכויות הצבעה פוטנציאליות, הזכויות של הישות בחברה הכלולה או בעסקה המשותפת נקבעות אך ורק על בסיס זכויות הבעלות הקיימות, ואינן משקפות מימוש או המרה אפשריים של זכויות הצבעה פוטנציאליות ומכשירים נגזרים אחרים, אלא אם כן סעיף 13 חל.
13. בנסיבות מסוימות, לישות יש במהות בעלות קיימת כתוצאה מעסקה שמעניקה כיום גישה לתשואות המיוחסות לזכויות בעלות. בנסיבות כאלה החלק היחסי שמוקצה לישות נקבע על ידי הבאה בחשבון של המימוש האפשרי של אותן זכויות הצבעה פוטנציאליות ומכשירים נגזרים אחרים שכיום מעניקים לישות גישה לתשואות.
14. תקן דיווח כספי בינלאומי 9 מכשירים פיננסיים אינו חל על זכויות בחברות כלולות ובעסקאות משותפות המטופלות תוך שימוש בשיטת השווי המאזני. כאשר מכשירים כוללים זכויות הצבעה פוטנציאליות שבמהות מעניקות כיום גישה לתשואות שמיוחסות לזכויות בעלות בחברה כלולה או בעסקה משותפת, מכשירים אלה אינם כפופים לתקן דיווח כספי בינלאומי 9. בכל המקרים האחרים, מכשירים שכוללים

זכויות הצבעה פוטנציאליות בחברה כלולה או בעסקה משותפת מטופלים בהתאם לתקן דיווח כספי בינלאומי 9.

14.א. ישות מיישמת את תקן דיווח כספי בינלאומי 9 גם למכשירים פיננסיים אחרים בחברה כלולה או בעסקה משותפת ששיטת השווי המאזני אינה מיושמת לגביהם. אלה כוללים זכויות לזמן ארוך המהוות, במהותן, חלק מההשקעה נטו של הישות בחברה כלולה או בעסקה משותפת (ראה סעיף 38). ישות מיישמת את תקן דיווח כספי בינלאומי 9 לזכויות לזמן ארוך כאלה לפני שהיא מיישמת את סעיף 38 ואת סעיפים 40–43 לתקן זה. ביישום תקן דיווח כספי בינלאומי 9, הישות אינה מביאה בחשבון תיאומים כלשהם לערך בספרים של זכויות לזמן ארוך הנובעים מיישום תקן זה.

15. אלא אם כן השקעה או חלק מהשקעה בחברה כלולה או בעסקה משותפת מסווגים כמוחזקים למכירה בהתאם לתקן דיווח כספי בינלאומי 5 נכסים לא שוטפים המוחזקים למכירה ופעילויות שהופסקו, ההשקעה או זכות כלשהי שנותרת בהשקעה שאינה מסווגת כמוחזקת למכירה, יסווגו כנכס לא שוטף.

יישום שיטת השווי המאזני

16. ישות בעלת שליטה משותפת בישות מושקעת או השפעה מהותית על ישות מושקעת תטפל בהשקעתה בחברה כלולה או בעסקה משותפת תוך שימוש בשיטת השווי המאזני, אלא אם כן השקעה זו כשירה לפטור בהתאם לסעיפים 17–19.

פטורים מיישום שיטת השווי המאזני

17. ישות אינה צריכה ליישם את שיטת השווי המאזני להשקעה שלה בחברה כלולה או בעסקה משותפת, אם הישות היא חברה אם אשר פטורה מהכנת דוחות כספיים מאוחדים על ידי ההחרגה מתחולה בסעיף 4(א) לתקן דיווח כספי בינלאומי 10 או אם כל התנאים הבאים מתקיימים:

(א) הישות היא חברה בת בבעלות מלאה או חברה בת בבעלות חלקית של ישות אחרת והבעלים האחרים שלה, כולל אלה שאינם רשאים להצביע אלא במקרה זה, קיבלו הודעה על כך שהישות אינה מיישמת את שיטת השווי המאזני והם אינם מתנגדים לכך.

(ב) מכשירי החוב או המכשירים ההוניים של הישות אינם נסחרים בשוק ציבורי (בורסת ניירות ערך מקומית או זרה או שוק מעבר לדלפק, כולל שווקים מקומיים ואזוריים).

(ג) הישות לא הגישה את דוחותיה הכספיים ואינה בתהליך של הגשתם לרשות ניירות ערך או לגוף פיקוח אחר במטרה להנפיק סוג כלשהו של מכשירים בשוק ציבורי.

(ד) החברה האם הסופית של הישות או חברה אם ביניים כלשהי של הישות מפיקה דוחות כספיים, הזמינים לשימוש הציבור, אשר מציינים לתקני הדיווח הכספי הבינלאומיים, שבהם חברות בנות מאוחדות או נמדדות בשווי הוגן דרך רווח או הפסד בהתאם לתקן דיווח כספי בינלאומי 10.

18. כאשר השקעה בחברה כלולה או בעסקה משותפת, מוחזקת על ידי, או מוחזקת בעקיפין על ידי, ישות שהיא קרן הון סיכון, או קרן נאמנות, נאמנות המורכבת מיחידות וישויות דומות כולל תוכניות ביטוח משתתפות ברווחים, הישות רשאית לבחור למדוד את אותה השקעה בשווי הוגן דרך רווח או הפסד בהתאם לתקן דיווח כספי בינלאומי 9. דוגמה לתוכנית ביטוח משתתפת ברווחים היא קרן המוחזקת על ידי ישות כפריטי הבסיס של קבוצה של חוזי ביטוח עם מאפייני השתתפות ישירה. לצורכי בחירה זו, חוזי ביטוח כוללים חוזי השקעה עם מאפייני השתתפות לפי שיקול דעת. ישות תבצע בחירה זו לכל חברה כלולה ולכל עסקה משותפת בנפרד, במועד ההכרה לראשונה של החברה הכלולה או של העסקה המשותפת. (ראה תקן דיווח כספי בינלאומי 17 חוזי ביטוח למונחים ששימשו בסעיף זה ואשר מוגדרים באותו תקן).

19. כאשר לישות יש השקעה בחברה כלולה, שחלקה מוחזקת בעקיפין על ידי ישות שהיא קרן הון סיכון, או קרן נאמנות, נאמנות המורכבת מיחידות וישויות דומות כולל תוכניות ביטוח משתתפות ברווחים, הישות רשאית לבחור למדוד את אותו חלק בהשקעה בחברה כלולה בשווי הוגן דרך רווח או הפסד בהתאם לתקן דיווח כספי בינלאומי 9, מבלי להתחשב אם לקרן ההון סיכון, או לקרן הנאמנות, לנאמנות המורכבת מיחידות ולישויות דומות כולל תוכניות ביטוח משתתפות ברווחים יש השפעה מהותית על אותו חלק של ההשקעה. אם הישות בוחרת לפעול כך, הישות תיישם את שיטת השווי המאזני על החלק הנותר בהשקעתה בחברה הכלולה שלא מוחזק על ידי קרן הון סיכון, או קרן נאמנות, נאמנות המורכבת מיחידות וישויות דומות כולל תוכניות ביטוח משתתפות ברווחים.

סיווג כמוחזק למכירה

20. ישות תיישם את תקן דיווח כספי בינלאומי 5 על השקעה או על חלק מהשקעה, בחברה כלולה או בעסקה משותפת שמקיימת את הקריטריונים לסיווג כמוחזקת למכירה. חלק כלשהו שנותר בהשקעה בחברה כלולה או בעסקה המשותפת שלא סווג כמוחזק למכירה יטופל תוך שימוש בשיטת השווי המאזני, עד שמתבצע המימוש של אותו חלק בהשקעה שמסווג כמוחזק למכירה. לאחר שמתבצע המימוש, הישות תטפל בחלק כלשהו שנותר בחברה הכלולה או בעסקה המשותפת בהתאם לתקן דיווח כספי בינלאומי 9, אלא אם כן החלק שנותר ממשך

להוות חברה כלולה או עסקה משותפת. במקרה האחרון, הישות משתמשת בשיטת השווי המאזני.

21. כאשר השקעה או חלק מהשקעה בחברה כלולה או בעסקה משותפת שסווגה קודם לכן כמוחזקת למכירה אינה מקיימת עוד את הקריטריונים לסיווג כאמור, היא תטופל תוך שימוש בשיטת השווי המאזני למפרע החל ממועד סיווגה כמוחזקת למכירה. דוחות כספיים לתקופות החל ממועד הסיווג כמוחזקת למכירה יתוקנו בהתאם.

הפסקת השימוש בשיטת השווי המאזני

22. ישות תפסיק את השימוש בשיטת השווי המאזני החל מהמועד שבו ההשקעה מפסיקה להיות חברה כלולה או עסקה משותפת כדלקמן:

(א) אם ההשקעה הופכת לחברה בת, הישות תטפל בהשקעתה בהתאם לתקן דיווח כספי בינלאומי 3 *צירופי עסקים* ותקן דיווח כספי בינלאומי 10.

(ב) אם ההשקעה שנתרה בחברה הכלולה לשעבר או בעסקה המשותפת לשעבר היא נכס פיננסי, הישות תמדוד השקעה כלשהי שנתרה בשווי הוגן. השווי הוגן של השקעה כלשהי שנתרה ייחשב לשווי הוגן במועד ההכרה לראשונה בנכס הפיננסי בהתאם לתקן דיווח כספי בינלאומי 9. הישות תכיר ברווח או הפסד בכל הפרש בין:

(i) השווי הוגן של השקעה כלשהי שנתרה ותקבולים כלשהם ממימוש של חלק מההשקעה בחברה הכלולה או בעסקה משותפת; לבין

(ii) הערך בספרים של ההשקעה במועד שבו הופסק השימוש בשיטת השווי המאזני.

(ג) כאשר ישות מפסיקה את השימוש בשיטת השווי המאזני, הישות תטפל בכל הסכומים שהוכרו בעבר ברווח כולל אחר בהתייחס לאותה השקעה באותו אופן שהיה נדרש אילו הישות המושקעת הייתה מממשת בעצמה את הנכסים הקשורים או ההתחייבויות הקשורות.

23. לפיכך, אם רווח או הפסד שהוכר בעבר ברווח כולל אחר על ידי הישות המושקעת היה מסווג מחדש לרווח או הפסד בעת מימוש של הנכסים הקשורים או ההתחייבויות הקשורות, הישות מסווגת מחדש את הרווח או ההפסד מההון לרווח או הפסד (כתיאום בגין סיווג מחדש) כאשר השימוש בשיטת השווי המאזני מופסק. לדוגמה, אם לחברה כלולה או לעסקה משותפת יש הפרשי שער מצטברים המתייחסים לפעילות חוץ והישות מפסיקה את השימוש בשיטת השווי המאזני, הישות תסווג

מחדש לרווח או הפסד את הרווח או הפסד שהוכר בעבר ברווח כולל אחר בהתייחס לפעילות חוץ זו.

24. אם השקעה בחברה כלולה הופכת להשקעה בעסקה משותפת או השקעה בעסקה משותפת הופכת להשקעה בחברה כלולה, הישות ממשיכה ליישם את שיטת השווי המאזני ואינה מודדת מחדש את תורת ההשקעה.

שינויים בזכויות הבעלות

25. אם זכויות הבעלות של ישות בחברה כלולה או בעסקה משותפת מוקטנות, אך ההשקעה ממשיכה להיות מסווגת כחברה כלולה או כעסקה משותפת, בהתאמה, הישות תסווג מחדש לרווח או הפסד את החלק היחסי של הרווח או הפסד שהוכר בעבר ברווח כולל אחר המתייחס להקטנה זו בזכויות הבעלות, אם רווח או הפסד זה היה מסווג לרווח או הפסד בעת מימוש של הנכסים הקשורים או ההתחייבויות הקשורות.

נוהלי שיטת השווי המאזני

26. רבים מהנהלים המתאימים ליישום שיטת השווי המאזני דומים לנוהלי האיחוד המתוארים בתקן דיווח כספי בינלאומי 10. יתר על כן, העקרונות, שבבסיס הנהלים לטיפול החשבונאי ברכישה של חברה בת, מאומצים גם לטיפול החשבונאי ברכישה של השקעה בחברה כלולה או בעסקה משותפת.

27. חלק הקבוצה בחברה כלולה או בעסקה משותפת הוא הצירוף של החזקות החברה האם והחברות הבנות שלה באותה חברה כלולה או באותה עסקה משותפת. לצורך זה יש להתעלם מהחזקות של חברות כלולות אחרות ושל עסקאות משותפות אחרות של הקבוצה. כאשר לחברה כלולה או לעסקה משותפת חברות בנות, חברות כלולות או עסקאות משותפות, הרווח או הפסד, הרווח הכולל האחר והנכסים נטו, המובאים בחשבון ביישום שיטת השווי המאזני, הם אלה שהוכרו בדוחות הכספיים של החברה הכלולה או העסקה המשותפת (כולל חלק החברה הכלולה או העסקה המשותפת ברווח או הפסד, ברווח הכולל האחר ובנכסים נטו של החברות הכלולות שלה ושל העסקאות המשותפות שלה), לאחר כל התיאומים הנדרשים כדי לתת ביטוי למדיניות חשבונאית אחידה (ראה סעיפים 35–36א).

28. רווחים והפסדים הנובעים מעסקאות כלפי מעלה (upstream) ומעסקאות כלפי מטה (downstream) בין ישות (כולל חברות בנות מאוחדות שלה) לבין חברה כלולה שלה או עסקה משותפת שלה מוכרים בדוחותיה הכספיים של הישות רק בגובה חלקם של המשקיעים הלא קשורים בחברה הכלולה או בעסקה המשותפת. עסקאות כלפי מעלה הן, לדוגמה, מכירות של נכסים מהחברה הכלולה או מעסקה משותפת

למשקיע. עסקאות כלפי מטה הן, לדוגמה, מכירות או השקעות של נכסים מהמשקיע לחברה הכלולה שלו או לעסקה המשותפת שלו. חלקן של המשקיע ברווחים או בהפסדים של החברה הכלולה או של העסקה המשותפת בגין עסקאות אלה מבוטל.

29. כאשר עסקאות כלפי מטה מספקות ראיות לירידה בשווי המימוש נטו של נכסים שימכרו או שיושקעו, או להפסד מירידת ערך של אותם נכסים, הפסדים אלה יוכרו במלואם על ידי המשקיע. כאשר עסקאות כלפי מעלה מספקות ראיות לירידה בשווי המימוש נטו של נכסים שירכשו או להפסד מירידת ערך של אותם נכסים, המשקיע יכיר בחלקן מהפסדים אלה.

30. ההשקעה של נכס לא כספי בחברה כלולה או בעסקה משותפת בתמורה לזכות הונית בחברה הכלולה או בעסקה המשותפת תטופל בהתאם לסעיף 28, אלא אם כן ההשקעה חסרת מהות מסחרית, כפי שמונח זה מתואר בתקן חשבונאות בינלאומי 16 *רכוש קבוע*. אם השקעה כזו היא חסרת מהות מסחרית, הרווח או ההפסד נחשב כלא ממומש ואינו מוכר אלא אם כן חל גם סעיף 31. רווחים והפסדים שלא מומשו כאמור יבוטלו כנגד ההשקעה המטופלת תוך שימוש בשיטת השווי המאזני ולא יוצגו כרווחים נדחים או כהפסדים נדחים בדוח על המצב הכספי המאוחד של הישות או בדוח על המצב הכספי של הישות שבו השקעות מטופלות תוך שימוש בשיטת השווי המאזני.

31. אם, נוסף על קבלת זכות הונית בחברה כלולה או בעסקה משותפת, ישות מקבלת נכסים כספיים או נכסים לא כספיים, הישות מכירה במלואו ברווח או הפסד, בחלק מהרווח או ההפסד על ההשקעה הלא כספית המתייחסת לנכסים הכספיים או לנכסים הלא כספיים שהתקבלו.

31א-31ב. *סעיפים אלה מתייחסים לתיקונים שעדיין אינם בתוקף, ולכן אינם נכללים במהדורה זו.*[§]

32. השקעה בחברה כלולה מטופלת תוך שימוש בשיטת השווי המאזני החל מהמועד שבו היא הופכת להיות חברה כלולה או עסקה משותפת. בעת רכישת ההשקעה, הפרש כלשהו בין עלות ההשקעה לבין חלק הישות בשווי ההוגן נטו של הנכסים הניתנים לזיהוי ושל ההתחייבויות של הישות המושקעת מטופל כדלקמן:

(א) מוניטין המתייחס לחברה כלולה או לעסקה המשותפת נכלל בערך בספרים של ההשקעה. הפחתה של מוניטין זה אינה מותרת.

[§] סעיפים אלה נוספו על ידי מכירה או השקעה של נכסים בין משקיע לבין חברה כלולה שלו או עסקה משותפת שלו (תיקונים לתקן דיווח כספי בינלאומי 10 ולתקן חשבונאות בינלאומי 28) (מועד התחילה טרם נקבע).

(ב) עודף כלשהו של חלק הישות בשווי ההוגן נטו של הנכסים הניתנים לזיהוי ושל ההתחייבויות של הישות המושקעת על עלות ההשקעה, נכלל כהכנסה בקביעת חלק הישות ברווח או הפסד של החברה הכלולה או העסקה המשותפת בתקופה שההשקעה נרכשה בה.

תיאומים מתאימים לחלק הישות ברווח או הפסד של החברה הכלולה או של העסקה המשותפת לאחר הרכישה, מבוצעים כדי לתת ביטוי חשבונאי, לדוגמה, לפחת על נכסים בני-פחת, בהתבסס על שוויים ההוגן במועד הרכישה. באופן דומה, מבוצעים תיאומים לחלק הישות ברווח או הפסד של החברה הכלולה או של העסקה המשותפת לאחר הרכישה בגין הפסדים מירידת ערך כגון בגין מוניטין או רכוש קבוע.

33. הישות משתמשת בדוחות הכספיים הניתנים להשגה האחרונים של החברה הכלולה או של העסקה המשותפת ביישום שיטת השווי המאזני. כאשר סוף תקופת הדיווח של הישות שונה מזה של החברה הכלולה או של העסקה המשותפת, החברה הכלולה או העסקה המשותפת מכינה, לשימוש הישות, דוחות כספיים לאותו מועד כמו הדוחות הכספיים של הישות, אלא אם כן זה לא מעשי.

34. כאשר, בהתאם לסעיף 33, הדוחות הכספיים של חברה כלולה או של עסקה משותפת, המשמשים ביישום שיטת השווי המאזני, מוכנים למועד שונה מזה של הישות, יבוצעו תיאומים בגין השפעתם של עסקאות משמעותיות או אירועים משמעותיים, המתרחשים בין מועד הדיווח של החברה הכלולה או של העסקה המשותפת לבין מועד הדיווח של הישות. בכל מקרה, הפער בין סוף תקופת הדיווח של החברה הכלולה או של העסקה המשותפת לבין זה של הישות לא יעלה על 3 חודשים. משך תקופות הדיווח והפער בין סוף תקופת הדיווח יישארו זהים מתקופה לתקופה.

35. הדוחות הכספיים של הישות יוכנו תוך שימוש במדיניות חשבונאית אחידה לגבי עסקאות ואירועים דומים בנסיבות דומות.

36. למעט כמפורט בסעיף 36א, אם חברה כלולה או עסקה משותפת משתמשת במדיניות חשבונאית שונה מזו של הישות לגבי עסקאות ואירועים דומים בנסיבות דומות, יבוצעו תיאומים כדי שהמדיניות החשבונאית של החברה הכלולה או העסקה המשותפת תהיה תואמת לזו של הישות, כאשר הדוחות הכספיים של החברה הכלולה או העסקה המשותפת משמשים את הישות ביישום שיטת השווי המאזני.

36א. על אף הדרישה בסעיף 36, אם לישות שהיא אינה בעצמה ישות השקעה יש זכויות בחברה כלולה או בעסקה משותפת שהן ישויות השקעה, הישות רשאית, בעת יישום שיטת השווי המאזני, לבחור להשאיר את מדידת השווי ההוגן שיושמה על ידי אותה חברה כלולה או עסקה משותפת שהן ישויות השקעה לזכויותיהן בחברות בנות. בחירה זו מבוצעת לכל חברה כלולה ולכל עסקה משותפת בנפרד, במועד המאוחר

מבין המועד שבו (א) החברה הכלולה או העסקה המשותפת שהן ישויות השקעה מוכרות לראשונה; (ב) החברה הכלולה או העסקה המשותפת הופכות לישות השקעה; ו-(ג) החברה הכלולה או העסקה המשותפת שהן ישויות השקעה הופכות לראשונה לחברה אם.

37. אם לחברה כלולה או לעסקה משותפת מניות בכורה צוברות קיימות במחזור (outstanding), המוחזקות על ידי צדדים שאינם הישות והמסווגות כהון, הישות מחשבת את חלקה ברווח או הפסד לאחר תיאומים בגין דיבידנדים למניות בכורה אלה, בין אם הדיבידנדים הוכרו ובין אם לאו.

38. אם חלקה של הישות בהפסדים של חברה כלולה או של עסקה משותפת שווה לזכויותיה בחברה הכלולה או בעסקה המשותפת או עולה עליהן, הישות מפסיקה להכיר בחלקה בהפסדים נוספים. הזכויות בחברה כלולה או בעסקה משותפת הן הערך בספרים של ההשקעה בחברה הכלולה או בעסקה המשותפת שנקבע תוך שימוש בשיטת השווי המאזני ביחד עם זכויות כלשהן לזמן ארוך אשר, במהות, מהוות חלק מההשקעה נטו של הישות בחברה הכלולה או בעסקה המשותפת. לדוגמה, פריט שהסילוק שלו אינו מתוכנן ולא סביר שיתרחש בעתיד הנראה לעין הוא, במהות, הרחבה של השקעת הישות באותה חברה כלולה או עסקה משותפת. פריטים כאלה עשויים לכלול מניות בכורה וחייבים לזמן ארוך או הלוואות לזמן ארוך, אך אינם כוללים חייבים מסחריים, זכאים מסחריים או חייבים לזמן ארוך כלשהם שבגינם קיימים ביטחונות הולמים, כמו הלוואות מובטחות. הפסדים המוכרים תוך שימוש בשיטת השווי המאזני מעבר להשקעתה של הישות במניות רגילות מיוחסים לרכיבים האחרים של זכויות הישות בחברה כלולה או בעסקה משותפת בסדר הפוך לבכירותם (במילים אחרות, קדימות בפירוק).

39. לאחר שהזכויות של הישות הוקטנו עד לאפס, הפסדים נוספים נרשמים, ומוכרת התחייבות, רק במידה שלמשקיע התהוו מחויבויות משפטיות או מחויבויות משתמעות או במידה שבוצעו תשלומים בעבור החברה הכלולה או בעבור העסקה המשותפת. אם, לאחר מכן, החברה הכלולה או העסקה המשותפת מדווחת על רווחים, הישות מתחילה להכיר מחדש בחלקה ברווחים אלה רק אחרי שחלקה ברווחים משתווה לחלק בהפסדים שלא הוכר.

הפסדים מירידת ערך

40. לאחר יישום שיטת השווי המאזני, כולל הכרה בהפסדים של החברה הכלולה או העסקה המשותפת בהתאם לסעיף 38, הישות מיישמת את סעיפים 41א-41ג כדי לקבוע אם קיימת ראיה אובייקטיבית כלשהי לכך שנפגם ערכה של השקעתה נטו בחברה הכלולה או בעסקה המשותפת.

41. [בוטל]

41א. ערכה של ההשקעה נטו בחברה כלולה או בעסקה משותפת נפגם והפסדים מירידת ערך מתהווים אם, ורק אם, קיימת ראייה אובייקטיבית לירידת ערך כתוצאה מאירוע אחד, או יותר, שהתרחשו לאחר ההכרה לראשונה בהשקעה נטו ("אירוע הפסד") ולאירוע הפסד זה (או לאירועי הפסד אלה) יש השפעה על אומדן תזרימי המזומנים העתידיים מההשקעה נטו שניתן לאמוד אותה באופן מהימן. ייתכן שאין זה אפשרי לזהות אירוע יחיד ומבודד שגרם לירידת ערך. במקום זאת, ההשפעה המשולבת של מספר אירועים עשויה הייתה לגרום לירידת הערך. הפסדים החזויים כתוצאה מאירועים עתידיים, ללא קשר לרמת הסבירות שלהם, אינם מוכרים. ראיות אובייקטיביות לכך שנפגם ערכה של ההשקעה נטו כוללות נתונים ניתנים לצפייה, שהובאו לתשומת ליבה של הישות לגבי אירועי ההפסד הבאים:

- (א) קושי פיננסי משמעותי של החברה הכלולה או של העסקה המשותפת;
- (ב) הפרה של חוזה, כמו כשל אשראי או פיגור בתשלום על ידי החברה הכלולה או על ידי העסקה המשותפת;
- (ג) הישות, מסיבות כלכליות או משפטיות המתייחסות לקושי פיננסי של החברה הכלולה או של העסקה המשותפת שלה, העניקה לחברה הכלולה או לעסקה המשותפת ויתור, שהישות לא הייתה שוקלת בנסיבות אחרות;
- (ד) הסבירות שהחברה הכלולה או העסקה המשותפת יכנסו להליך פשיטת רגל או לארגון מחדש פיננסי אחר הופכת לצפויה; או
- (ה) היעלמות שוק פעיל להשקעה נטו עקב קשיים פיננסיים של החברה הכלולה או העסקה המשותפת.

41ב. ההיעלמות של שוק פעיל, מאחר שהמכשירים ההוניים או המכשירים הפיננסיים של החברה הכלולה או של העסקה המשותפת אינם נסחרים עוד בציבור, אינה ראייה לירידת ערך. הורדת דירוג אשראי של חברה כלולה או של עסקה משותפת או ירידה בשווי ההוגן של החברה הכלולה או העסקה המשותפת, אינן, כשלעצמן, ראיות לירידת ערך, אף על פי שהן עשויות להיות ראיות לירידת ערך בעת בחינתן עם מידע אחר הניתן להשגה.

41ג. נוסף על סוגי האירועים בסעיף 41א, ראייה אובייקטיבית לירידת ערך של ההשקעה נטו במכשירים ההוניים של החברה הכלולה או העסקה המשותפת כוללת מידע לגבי שינויים משמעותיים בעלי השפעה שלילית שהתרחשו בסביבה הטכנולוגית, הכלכלית או המשפטית או בסביבת השוק שהחברה הכלולה או העסקה המשותפת פועלות בהן, ומעידים כי ייתכן שהעלות של ההשקעה במכשיר ההוני לא תושב. ירידה משמעותית או מתמשכת בשווי ההוגן של השקעה במכשיר הוני מתחת לעלותה היא גם ראייה אובייקטיבית לירידת ערך.

42. מאחר שמוניטין, אשר מהווה חלק מהערך בספרים של ההשקעה נטו בחברה כלולה או בעסקה משותפת, אינו מוכר בנפרד, אין לבדוק ירידת ערך של המוניטין בנפרד על ידי יישום הדרישות לבדיקת ירידת ערך מוניטין בתקן חשבונאות בינלאומי 36 *ירידת ערך נכסים*. במקום זאת, הערך בספרים הכולל של ההשקעה נבדק לירידת ערך בהתאם לתקן חשבונאות בינלאומי 36 כנכס בודד, על ידי השוואת הסכום בר-ההשבה של ההשקעה (הגבוה מבין שווי שימוש לבין שווי הוגן בניכוי עלויות מימוש) לערכה בספרים, בכל עת שבה יישום של סעיפים 41א–41ג מצביע על כך שיייתכן שנפגם ערכה של ההשקעה נטו. הפסד מירידת ערך שהוכר בנסיבות אלה אינו מוקצה לנכס כלשהו, כולל מוניטין, שמהווה חלק מהערך בספרים של ההשקעה נטו בחברה הכלולה או בעסקה המשותפת. בהתאם לכך, ביטול כלשהו של הפסד מירידת ערך מוכר בהתאם לתקן חשבונאות בינלאומי 36 במידה שהסכום בר-ההשבה של ההשקעה נטו עלה לאחר מכן. בקביעת שווי השימוש של ההשקעה נטו, ישות אומדת:

(א) את חלקה בערך הנוכחי של אומדן תזרימי המזומנים העתידיים, אשר חזוי שיופקו על ידי החברה הכלולה או על ידי העסקה המשותפת, כולל תזרימי המזומנים מהפעילויות של החברה הכלולה או של העסקה המשותפת והתקבולים ממימושה הסופי של ההשקעה; או

(ב) את הערך הנוכחי של אומדן תזרימי המזומנים העתידיים, אשר חזוי כי ינבעו מדיבידנדים שיתקבלו מההשקעה ומהמימוש הסופי.

שימוש בהנחות מתאימות, יביא לתוצאה זהה בשתי השיטות.

43. הסכום בר-ההשבה של השקעה בחברה כלולה או בעסקה משותפת ייבחן לגבי כל חברה כלולה או עסקה משותפת, אלא אם כן החברה הכלולה או העסקה המשותפת אינן מניבות תזרימי מזומנים חיוביים משימוש מתמשך שהם בלתי תלויים בעיקרם בתזרימי מזומנים הנובעים מנכסים אחרים של הישות.

דוחות כספיים נפרדים

44. השקעה בחברה כלולה או בעסקה משותפת יטופלו בדוחות הכספיים הנפרדים של הישות בהתאם לסעיף 10 לתקן חשבונאות בינלאומי 27 (כפי שתוקן בשנת 2011).

מועד תחילה והוראות מעבר

45. ישות תיישם תקן זה לתקופות שנתיות המתחילות ביום 1 בינואר 2013 או לאחריו. יישום מוקדם יותר מותר. אם ישות מיישמת תקן זה מוקדם יותר, היא תיתן גילוי לעובדה זו ותיישם את תקן דיווח כספי

בינלאומי 10, את תקן דיווח כספי בינלאומי 11 הסדרים משותפים, את תקן דיווח כספי בינלאומי 12 גילוי בגין זכויות בישויות אחרות ואת תקן חשבונאות בינלאומי 27 (כפי שתוקן בשנת 2011) באותו מועד.

45א. תקן דיווח כספי בינלאומי 9, כפי שפורסם ביולי 2014, תיקן את סעיפים 40–42 והוסיף את סעיפים 41–44א. ישות תיישם תיקונים אלה כאשר היא מיישמת את תקן דיווח כספי בינלאומי 9.

45ב. שיטת השווי המאזני בדוחות כספיים נפרדים (תיקונים לתקן חשבונאות בינלאומי 27), שפורסם באוגוסט 2014, תיקן את סעיף 25. ישות תיישם למפרע תיקון זה לתקופות שנתיות המתחילות ביום 1 בינואר 2016 או לאחריו בהתאם לתקן חשבונאות בינלאומי 8 מדיניות חשבונאית, שינויים באומדנים חשבונאיים וטעויות. יישום מוקדם יותר מותר. אם ישות מיישמת תיקון זה לתקופה מוקדמת יותר, היא תיתן גילוי לעובדה זו.

45ג. [סעיף זה מתייחס לתיקונים שעדיין אינם בתוקף, ולכן אינו נכלל במהדורה זו.][§]

45ד. ישויות השקעה: יישום החריג מאיחוד (תיקונים לתקן דיווח כספי בינלאומי 10, לתקן דיווח כספי בינלאומי 12 ולתקן חשבונאות בינלאומי 28), שפורסם בדצמבר 2014, תיקן את סעיפים 17, 27 ו-36 והוסיף את סעיף 36א. ישות תיישם תיקונים אלה לתקופות שנתיות המתחילות ביום 1 בינואר 2016 או לאחריו. יישום מוקדם יותר מותר. אם ישות מיישמת תיקונים אלה לתקופה מוקדמת יותר, היא תיתן גילוי לעובדה זו.

45ה. שיפורים שנתיים לתקני הדיווח הכספי הבינלאומיים מחזור 2014–2016, שפורסם בדצמבר 2016, תיקן את סעיפים 18 ו-36א. ישות תיישם תיקונים אלה למפרע בהתאם לתקן חשבונאות בינלאומי 8 לתקופות שנתיות המתחילות ביום 1 בינואר 2018 או לאחריו. יישום מוקדם יותר מותר. אם ישות מיישמת תיקונים אלה לתקופה מוקדמת יותר, היא תיתן גילוי לעובדה זו.

45ו. תקן דיווח כספי בינלאומי 17, שפורסם במאי 2017, תיקן את סעיף 18. ישות תיישם תיקון זה כאשר היא מיישמת את תקן דיווח כספי בינלאומי 17.

45ז. זכויות לזמן ארוך בחברות כלולות ובעסקאות משותפות, שפורסם באוקטובר 2017, הוסיף את סעיף 14א וביטל את סעיף 41. ישות תיישם למפרע תיקונים אלה בהתאם לתקן חשבונאות בינלאומי 8 לתקופות דיווח שנתיות המתחילות ביום 1 בינואר 2019 או לאחריו, למעט

[§] סעיף זה נוסף על ידי מכירה או השקעה של נכסים בין משקיע לבין חברה כלולה שלו או עסקה משותפת שלו (תיקונים לתקן דיווח כספי בינלאומי 10 ולתקן חשבונאות בינלאומי 28) (מועד התחילה טרם נקבע).

כמפורט בסעיפים 45–45א. יישום מוקדם יותר מותר. אם ישות מיישמת תיקונים אלה מוקדם יותר, היא תיתן גילוי לעובדה זו.

45. ישות המיישמת לראשונה את התיקונים בסעיף 45 באותו מועד שהיא מיישמת לראשונה את תקן דיווח כספי בינלאומי 9, תיישם את דרישות המעבר בתקן דיווח כספי בינלאומי 9 לזכויות לזמן ארוך המתוארות בסעיף 14א.

45ט. ישות אשר מיישמת לראשונה את התיקונים בסעיף 45 לאחר שיישמה לראשונה את תקן דיווח כספי בינלאומי 9, תיישם את דרישות המעבר בתקן דיווח כספי בינלאומי 9 הדרושות ליישום הדרישות המפורטות בסעיף 14א לזכויות לזמן ארוך. לצורך זה, אזכורים למועד היישום לראשונה בתקן דיווח כספי בינלאומי 9 ייקראו כמתייחסים לתחילת תקופת הדיווח השנתית שהישות מיישמת בה לראשונה את התיקונים (מועד היישום לראשונה של התיקונים). הישות אינה נדרשת להציג מחדש תקופות קודמות כדי לשקף את יישומם של התיקונים. הישות רשאית להציג מחדש תקופות קודמות רק אם הדבר אפשרי ללא שימוש ב"ראייה לאחור".

45י. בעת יישום לראשונה של התיקונים בסעיף 45, ישות המיישמת את הפטור הזמני מתקן דיווח כספי בינלאומי 9 בהתאם לתקן דיווח כספי בינלאומי 4 מוזי ביטוח אינה נדרשת להציג מחדש תקופות קודמות כדי לשקף את יישומם של התיקונים. הישות רשאית להציג מחדש תקופות קודמות רק אם הדבר אפשרי ללא שימוש ב"ראייה לאחור".

45יא. אם ישות אינה מציגה מחדש תקופות קודמות ביישום סעיף 45ט או סעיף 45י, במועד היישום לראשונה של התיקונים היא תכיר ביתרת הפתיחה של העודפים (או ברכיב אחר של הון, כפי שמתאים) הפרש כלשהו בין:

(א) הערך בספרים הקודם של זכויות לזמן ארוך המתוארות בסעיף 14א באותו מועד; לבין

(ב) הערך בספרים של אותם זכויות לזמן ארוך באותו מועד.

45יב. [סעיף זה מתייחס לתיקונים שעדיין אינם בתוקף, ולכן אינו נכלל במהדורה זו.][§]

[§] סעיף זה נוסף על ידי תקן דיווח כספי בינלאומי 18 הצגה וגילוי בדוחות כספיים (מועד תחילה 1 בינואר 2027).

הפניות לתקן דיווח כספי בינלאומי 9

46. אם ישות מיישמת תקן זה, אך עדיין אינה מיישמת את תקן דיווח כספי בינלאומי 9, הפניה כלשהי לתקן דיווח כספי בינלאומי 9 תיקרא כהפניה לתקן חשבונאות בינלאומי 39.

ביטול תקן חשבונאות בינלאומי 28 (2003)

47. תקן זה מחליף את תקן חשבונאות בינלאומי 28 השקעות בחברות כלולות (כפי שעודכן בשנת 2003).